

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ

SZEMLE

KIADJA

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT

8. évf.

1962.

3.sz.

AZ IFLA TANÁCSÁNAK 27. ÉVI ÜLÉSSZAKA (Edinburgh, 1961. szept. 3-8.)

WIEDER, Joachim: Twenty-seventh session of the IFLA Council. Edinburgh 3-8 September 1961. = Libri. 11. vol. 1961. 4. no. 392-406. p.

Az IFLA tanácsának 27. ülészsaka. Edinburgh. 1961. szept. 3-8.

Az IFLA Tanácsa 27. évi ülészsakát 1961. szeptember 3-8.-án tartotta Edinburghban (Skócia). 23 országból 38 nemzeti könyvtáros szövetség és e-

gyéb testületi tag képviseletében 140 személy vett részt rajta. Az alábbi nemzetközi szervezetek küldöttek képviselőt: Unesco, FID, International Board on Books for Young People (Nemzetközi Ifjúsági Könyv Hivatal), a müncheni Nemzetközi Ifjúsági Könyvtár, az International Association of Technical University Libraries (Műegyetemi Könyvtárosok Nemzetközi Szövetsége), International Association of Agricultural Libraries and Documentalists (Mezőgazdasági Könyvtárosok és Dokumentálisták Nemzetközi Szövetsége) és az International Association of Law Libraries (Jogtudományi Könyvtárosok Nemzetközi Szövetsége).

A választmány két ülést tartott. A Szövetség legfontosabb folyó ügyei, főként a második titkári hivatal felállításának terve s az edinburghi konferencia gyakorlati részletkérdései szerepeltek tárgysorozatán.

A 27. ülészsak ünnepélyes megnyitására szeptember 4-én került sor. Az angol Library Association részéről Sir Charles Snow üdvözölte a vendégeket. Utalt a fennálló nemzetközi feszültségben, különösen pedig a felújított atomrobbantási kísérletekben rejlő veszélyre, ami világszerte aggodalmat vált ki, mert az emberi civilizáció öngyilkosságának rémét vetíti elének. Az IFLA eddig is kivette részét a béke biztosítására irányuló munkából. További működésével nagymértékben hozzájárulhat a fejlődésben visszamaradt népek megsegítéséhez s ahhoz, hogy a népek - egymástól tanulva, egymás problémáit megértve - érvényre juttassák a jóakaratot és a segítő készséget.

Beszéde végeztével átadta az IFLA elnökének, G. Hofmann-nak a Library Association tiszteletbeli alelnökévé választásáról szóló okiratot.

G.Hofmann megnyitó beszédében köszönetet mondott a vendéglátó egyesületnek s a házigazdai tisztet betöltő skót könyvtárosoknak. Részletesen beszámolt a nemzetközi könyvtári ügyek alapvető problémáiról s azokról az egyrészt közeli, másrészt távolabbi jövőben teljesítésre váró feladatokról, amelyek az IFLA bonyolult szervezetéből és a tagegyesületek nagymérvű földrajzi szétszóródottságából folynak. Külön is rámutatott az állandó IFLA hivatal és főhivatású titkári állás megszervezésének szükségességére s arra, hogy regionális és szűkebb körű könyvtáros konferenciákkal kell a jövőben a gigantikus méreteinél fogva kevésbé tárgyalóképes nemzetközi konferenciák eredményességét fokozni. Felhívta a figyelmet az IFLA szervezetében és munkamódszereiben rejlő nehézségekre s arra, hogy az egyes szakosztályok és bizottságok elnökeinek munkáját titkárok kinevezése útján kell megkönnyíteni. Felkérte a szakosztályokat és a bizottságokat, hogy elsősorban azokkal a kérdésekkel foglalkozzanak, amelyeknek megoldásához az Unesco segítségét kell majd kérni. A központi titkárságra legelsősorban a könyvtárakra, különösen pedig a könyvtárépületekre, berendezésekre, a könyvtári személyzetre, a katalógizálási problémákra és a könyvrestaurálásra vonatkozó adatszerzés jobb megszervezése vár. Nagy hasznot jelentene ilyen vonatkozásban az adatszerző és koordináló központ számára hírközlő szaklap kibocsátása.

Az IFLA titkára, J.Wieder, a választmány müncheni központi irodájának tevékenységéről számolt be évi jelentésében. Megemlítette többek között, hogy az IFLA tagjainak száma 7 új taggal szaporodott. Az új tagokkal a taglétszám 87 -t tesz ki (ebből 4 nemzetközi szervezet, 14 pedig nemzeti intézmény, illetve központi, hivatali); 51 különböző ország különféle könyvtár típusai vannak képviselve. Felsorolta azt a számtalan nemzetközi kongresszust és egyéb fontos művelődési és könyvtári eseményt, amelyeken az IFLA az elmúlt év során képviseltette magát.

Az IFLA új kiadványai sorában megemlítette a Repertoire-t, mint amely a benne foglalt címekkel s a Szövetségre vonatkozó adatokkal értékes segédkönyvnek fog majd bizonyulni. Beszámolt az új párizsi titkárság felállítása érdekében kifejtett erőfeszítésekről, amelyek azonban - anyagi alap híján - mindeddig nem vezettek eredményre.

A Szövetség gazdasági vezetője, A.C.Breycha-Vauthier tájékoztatást adott az IFLA jelenlegi pénzügyi helyzetéről. Jelentést tett az Unesco segélyeiről, közöttük arról, amellyel most már lehetővé válik az állandó titkárság megszervezése, továbbá a Council on Library Resources segélyéről, amely a párizsi Nemzetközi Katalógizálási Konferencia megrendezését tette lehetővé.

A FID képviselőjének üdvözlése és beszámolója után az Unesco könyvtári csoportjának vezetője, E.N.Petersen számolt be az Unesco elmúlt évi könyvtárügyi tevékenységéről. Utalt rá, hogy az Unesco különösen a következő irányban látná szívesen az IFLA tevékenységét: távlati terv elkészítése, egész földünkre kiterjedő tájékoztató központ szervezése s a fejlődésükben hátramaradt országok támogatása. Ha az IFLA működése ilyen irányban halad, minden valószínűség sze-

rint - az Unesco és a nem-kormányzati szervezetek kapcsolatában - a tanácsadói státus első kategóriájába való felvételére számíthat!

* *

A konferencia a megnyitó teljes ülés után szakosztályaira és bizottságaira tagozódva folytatta tanácskozásait. Ezekben a következő témák kerültek napirendre, illetve az alábbi határozatok születtek:

NEMZETI ÉS EGYETEMI KÖNYVTÁRAK SZAKOSZTÁLYA

1. Együttműködés kérdése az állománygyarapítás terén;
2. a kötelezpéldányok elhelyezésének gyakorlatára vonatkozó eddigi vizsgálat hiányos adatokat tartalmaz; további adatok beszerzésére van tehát szükség a következő szempontok szerint: több ország bevonásával megállapításra vár a kötelezpéldány szerepe, kezelésének módja, szerepe a nemzeti bibliográfiák készítésében.

KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁRAK SZAKOSZTÁLYA

1. Rövid lejáratu program keretében a következő kérdések vizsgálata:

1962. év: A tudományos és a közművelődési könyvtárak együttműködése a különböző országokban, különös tekintettel Franciaországra, Hollandiára, Csehszlovákiára, Svédországra és Nagybritanniára;

1963. év: a közművelődési könyvtárak szolgáltatásainak kiterjesztése, különös tekintettel az Amerikai Egyesült Államokra, az NDK-ra, Finnországra és Jugoszláviára;

fiókkönyvtári hálózat szervezése városokban;

közművelődési könyvtárosok alapfoku képzése;

milyen uton-módon tükröződhetik a közművelődési könyvtárak feladata a könyv-kijelölésben?

az audio-vizuális anyag (hanglemezek, filmek, magnetofonszalagok stb.) felhasználása és berendezése a közművelődési könyvtárakban.

2. távlati program keretében:

a közművelődési könyvtárak létesítését, működését megszabó jogszabályok összehasonlító tanulmányozása, különös tekintettel Nagybritanniára, Hollandiára, Franciaországra, az NSZK-ra, Lengyelországra, a Szovjetunióra, Indiára, az Amerikai Egyesült Államokra és Ausztráliára;

a gyéren lakott területek könyvtári szolgáltatásainak megvizsgálása, fejlesztésük módja.

GYERMEKKÖNYVTÁRI ALOSZTÁLY

Gyermekkönyvek fordítása; a fordításra ajánlott könyvek jegyzékének elkészítése 16 ország számára.

Határozatok:

1. Az alosztály kéri az IFLA vezetőségét, találja meg a módot a különböző or-

szágok gyermekkönyvtári rendszereiről szóló előadások publikálására; (7 ilyen cikk már elkészült, többnek összeállítása folyamatban van);

2. tegye lehetővé, hogy az alosztály egy munkacsoportja az 1962. évi IFLA konferencián 2 napos tanácskozás keretében megvitathassa a fordításra ajánlott gyermekkönyvek alap-katalógusának lehetőségét.

FOLYÓIRAT ÉS IDŐSZAKI KIADVÁNY BIZOTTSÁG

1. a folyóiratok használhatóságának megkönnyítése végett fel kell kérni a Kiadók Nemzetközi Szövetségét a következőkre:

- a/ A folyóirat életével kapcsolatos bibliografiai adatokat (indulás, cím-változás stb.) nyomtassák
- b/ kevésbé ismert nyelveken írt cikkek ismert nyelven való összefoglalásának közlése,
- c/ az International Standardizing Organization (ISO-Nemzetközi Szabványügyi Szervezet) folyóiratok előállítására vonatkozó ajánlásainak figyelembe vétele;

2. a kongresszusok jegyzőkönyveit - külön jegyzék alakjában - minden nemzeti bibliográfiában közzé kell tenni.

KÖNYVTÁROSKÉPZÉSI BIZOTTSÁG

Határozatok:

1. Össze kell állítani a könyvtárosképzéshez szükséges kiadványok szemléltető és a segédanyag (film, diapozitívek stb.) jegyzékét;
2. szemináriumot kell tartani a könyvtárosképzés és könyvtáros tevékenység kérdéseinek részletesebb tanulmányozására;
3. a könyvtárosok társadalmi helyzetének összehasonlító tanulmányozását szélesebb körben folytatni kell.

KIADVÁNYCSERE BIZOTTSÁG

Határozatok:

1. Az egyes országok könyvtárosegyesületei kérik kormányukat a nemzetközi kiadványcserére vonatkozó megállapodások ratifikálására ;
2. meg kell találni a módját annak, hogy a kiadványcsere ügyét intéző tisztviselők - tapasztalatcsere eszközlése végett- időnként egybe gyűlhessenek;
3. a rendelkezésre álló hivatalos kiadványok jegyzékét - csere céljából - időnként közzé kell tenni; a bibliográfiákban ezeket a kiadványokat megkülönböztető jellel kell ellátni;
4. kérje fel az IFLA az Arbeitsgemeinschaft der Parlaments- und Behördenbibliotheken-t (Parlament és Hivatali könyvtárak Munkaközössége) a duplumok cseréjét intéző központi hivatalra vonatkozó vizsgálata eredményeinek közlésére.

PARLAMENTI ÉS HIVATALI KÖNYVTÁRAK
BIZOTTSÁG

1. A könyvtárakkal kapcsolatban kiküldött kérdőívekre kevés felelet érkezett; a várható további feleletek egyöntetűségének biztosítása végett a már kézhez vett feleleteket ideiglenesen közzé fogják tenni;

2. össze kell állítani azon országok könyvtárosainak (minden országból egyet-egyét) jegyzékét melyek a kapcsolatot a bizottsággal az illető ország részéről a jövőben fenntartják;

3. szükség van a parlamenti és hivatali könyvtárak nemzetközi jegyzékének összeállítására;

4. a nemzetközi könyvtárakkal való együttműködés biztosítása végett a bizottság nevét "Committee of Parliamentary, Administrative and International Libraries"-ra egészíti ki;

Szükséges lenne a kurrens hivatalos sorozati kiadványok kölcsönzés céljaira való biztosítása;

kivánatos lenne a nemzeti, valamint nemzetközi könyvtárak ügyigazgatási szervezetének összehasonlító tanulmányozása.

KÓRHÁZI KÖNYVTÁRAK BIZOTTSÁGA

Határozatok:

1. Terjeszteni kell - a lehető legszélesebb körökben - a bizottság 1958-ban Madridban hozott azon határozatát, amely 35 mm-es filmek használatát ajánlja nemzetközi szabványként a nyomorékok használatára szolgáló mikrofilmezett könyvek készülékéhez;

2. fel kell kérni az egyes országok orvosegyesületeit azon népszerűsítő könyvek jegyzékének összeállítására, amelyekből a betegek betegségükre tájékoztatást nyerhetnek;

3. kérdőívet kell a kórházi könyvtáregyesületekhez kiküldeni a különféle kórházfajták könyvtárainak tervezése tárgyában, hogy a legközelebbi ülésen sor kerülhessen a szabványok elkészítéséhez szükséges lépések megtételére.

STATISZTIKAI BIZOTTSÁG

kéri az Unesco-t a nemzetközi könyvtári statisztikák problémáinak haladéktalan megvizsgálására.

KÖNYVTÁRI ÉPÜLETEK BIZOTTSÁGA

Határozatok:

1. A felmerülő építkezési és berendezési problémák megvizsgálására 12-15 tagu állandó bizottság felállítása;

2. az IFLA tagegyesületeinek felhívása arra, hogy vagy alakítsanak ilyen jellegű országos bizottságot, vagy jelöljenek ki egy-egy személyt az IFLA-bizottsággal való kapcsolat fenntartására;

3. tanulmány elkészítése a következő ülésig azokról az eljárásokról, amelyek útján ennek a területnek dokumentálása lehetővé válnék.

RITKA ÉS ÉRTÉKES KÖNYVEK ÉS DOKUMENTUMOK BIZOTTSÁGA

Kérdést kell intézni az egyes országokhoz, rendelkeznek-e már a bizottság munkakörébe vágó problémákkal foglalkozó csoportokkal s fel kell hívni őket, jelöljenek ki valakit a kapcsolat fenntartására.

MŰSZAKI EGYETEMI KÖNYVTÁRI OSZTÁLY

Határozatok:

1. az International Association of Technical University Librarians (IATUL - Műszaki Egyetemi Könyvtárak Nemzetközi Egyesülete) kérje fel az egyetemi könyvtárak hatóságait, hogy a hallgatók rendes egyetemi tanmenetébe az alábbi témát is vegyék fel:

a/ a könyvtár használatának módja (elsőéves hallgatók részére)

b/ a bibliográfiai irodalom ismerete, felhasználásának módja (harmadéves hallgatók részére);

2. tartson az IATUL képesített könyvtárosok számára a közeljövőben 14 napos nemzetközi tanfolyamot a műszaki egyetemi könyvtárak országos és nemzetközi jellegű munkája körébe vágó ismeretanyag elsajátítása céljából;

3. támogassa az IATUL a delfti (Hollandia) műszaki egyetem kutató csoportjának arra irányuló kezdeményezését, hogy nyilvántartás készüljön az európai műszaki könyvtárak befejezett, illetve még folyamatban lévő kutató programjairól; az ehhez szükséges anyagi alap költségvetését az IFLA útján terjesszék az Unesco elé;

4. a következő (1962) évi konferenciát Darmstadt-ben, az 1963. évi Manchester-ben s az 1964. évi Eindhoven-ben fogja a bizottság tartani.

KATALOGIZÁLÁSI SZABÁLYOK BIZOTTSÁGA

megtárgyalta a párisi Nemzetközi Katalógizálási Konferencia előkészületeit; szakértőkből álló bizottság összeállítását javasolja a konferencia különféle jellegű munkájának folytatására.

SZINMŰVÉSZETI ÉS MUZEUMI KÖNYVTÁRAK OSZTÁLYA

Az elnök beszámolt az 1961. június 23-25-én Párizsban tartott ötödik International Congress of Theatrical Arts and Museums (Nemzetközi Színművészeti és Múzeumi Kongresszus) határozatairól.

KÜLÖN ÉRTEKEZLET AZ ŐSNYOMTATVÁNYOK
KÖZPONTI KATALÓGUSA TÁRGYÁBAN

Külön értekezlet foglalkozott azzal a kérdéssel, miként lehetne a Gesamt-katalog der Wiegendrucke munkáját legalkalmasabban folytatni. Dr. Horst Kunze beszámolt a helyzetről s azt javasolta, állítsanak fel Berlinben - több ország képviselőiből álló - állandó szerkesztőséget s az ősnymtatványok példányait ide küldjék megvizsgálás végett. A kérdés több oldalú megvitatása után az értekezlet az alábbi eljárásban állapodott meg:

a központi katalógus eredeti kéziratának nyomtatott vagy sokszorosított példányát vagy fénymásolatát egyes - erre alkalmasnak tűnő - könyvtáraknak megküldik, hogy a címleírásokat saját ősnymtatvány példányaik után ellenőrizzék;

az 1962. évi berni IFLA konferencia során az ősnymtatványszakértők számoljanak be főla, jó gyakorlatnak bizonyult-e ez az eljárási mód s vitassák meg a szerkesztés, kinyomtatás stb. problémáit.

*
* *

A szeptember 7-én tartott zárógyűlés jóváhagyta az osztályok és bizottságok határozatait. - Az IFLA állandó titkári állásának betöltése tárgyában úgy döntött, hogy idegen nyelveket, különösen angolt és franciát is beszélő, legalább háromévi, lehetőleg nemzetközi könyvtári gyakorlattal bíró - megfelelő egyén találása végett erre az állásra pályázatot hirdet. - Aelnöknek L.Brummel-t választotta meg. - Elfogadta Svájc képviselőjének ez alkalommal is megismételt meghívását; ennek megfelelően az IFLA 1962. évi konferenciáját Bern-ben tartja. - Bulgária képviselője az 1963. évi konferencia színhelyéül Szófiát javasolta. - Ezek után az elnök a konferenciát berekesztette. (BZ)

Felhívjuk az olvasók figyelmét, hogy a

KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI SZAKKÖNYVTÁR

hétfőtől-péntekig

de. 9- este 8-ig nyitva van.

szombaton

de. 9-13 áll az olvasók rendelkezésére

A Szakkönyvtár telefonszáma: 134-000/ 269. mellék.

MAGYAR NEMZETI BIBLIOGRÁFIA

BIBLIOGRAPHIA HUNGARICA

KIADJA AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
1962. 9. FÜZÉT

MÁJUS 15.

000 ÁLTALÁNOS MŰVEK

100 FILOZÓFIA
→ 301

008 Kultúra, Civilizáció, Haladás
→ 001; 370; 930.85

140M DIALEKTIKUS MATERIALIZMUS
→ 300K; 300M

Berényi György: Tűnő fehér foltok. → 894.511 b)

A modern természettudományok filozófiai problémái.

016 Szakkönyvtárak

Telbiz Károly: A szakkönyvtárak szervezése. → 631

Önvetéletes takarmányozás

VALLÁS. TEOLÓGIA.
ATEIZMUS

Kéthetenként
jelenik meg a

eresztény vallás

29.747

Külföldi szakfolyóiratok a Magyar Könyvtárakban. (Kiad. a Magyar Könyvtári Társulás közreműködésével.) [Bp.] — 23 cm. — 1962. (Összeáll. Takács János.) — 81 l. — 1962. 11(439):34(05)

MAGYAR NEMZETI BIBLIOGRÁFIA
BIBLIOGRAPHIA HUNGARICA
KIADJA AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

200
B61

Előfizethető a

POSTA KÖZPONTI HIRLAPIRODÁNÁL

(Bp. V. József nádor tér 1.) és
bármely postahivatalnál

Előfizetési díj egy évre

40 Ft.

35.- Ft

019.9 Válogatás

Elfelejtett művek, amelyeket érdemes újra kiadni. → 800 b)

069 Múzeumok. Múzeológia
→ 579; 700; 930.26

310 Statisztika
→ 338; 519

Jócs Ferenc: Kecskeméti szabadsapatok az 1848–49-es szabadságharcban. — Juhász István: A leninvárosi lakótelep. — Kőhegyi Mihály: A bajai múzeum régészeti tevékenysége. → 943.9

Dukát Ferenc: Műszaki átadás-átvétel matematikai statisztikai ellenőrzése. → 658